

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/82/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116206040
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8116206040.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcu: N. H., R.. XX.X.XXXX, D. V. XX, XXX XX N., právne zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 28C/57/2016-47 zo dňa 20.2.2017 takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok.

II. Žalobcovi sa p r i z n á v a nárok vo výške 100 % na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) žalovanému uložil povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 112 eur s 5,05 % ročným úrokom z priznanej istiny od 9.4.2016 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 804300329 z 3.9.2014, uvedená v bode 2/ - administratívny poplatok vo výške 240,73 eur za administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou je neprijateľná, žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100 %.

Vo svojom rozhodnutí súd prvej inštancie okrem iného uviedol, že zmluva o úvere, ktorú uzatvorili účastníci konania je spotrebiteľskou zmluvou a vzťahuje sa na ňu právna úprava v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Spotrebiteľská zmluva musí obsahovať zákonom predpísané náležitosti, ktoré predmetná zmluva neobsahuje. Následkom porušenia týchto povinností je, že takýto úver je bezúročný a bez poplatkov. Z tohto dôvodu žalovaný mal len nárok na vrátenie výšky poskytnutého úveru, t. j. sumy 350 eur. Pokiaľ od žalobcu prijal vyššie plnenie, konkrétne vo výške 462 eur, teda navyše prijal sumu 112 eur prijal tak plnenie bez právneho dôvodu, ktoré je bezdôvodným plnením a preto je povinný ho vrátiť. Dojednanie o administratívnom poplatku vyvoláva značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán ku škode spotrebiteľa a takáto zmluvná podmienka v zmysle § 53 ods. 1 a ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná. Nie je zrejmé, čo zahŕňa tento poplatok. Je v rozpore s dobrými mravmi pre jeho neúmernú výšku (240,73 eur). RPMN v zmluve je zmätočné a zmluva neobsahuje výšku, počet, termíny splátok istiny a úrokov.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný dôvodiac, že napadnutý rozsudok považuje za nepreskúmateľný. K žalovanému poplatku uviedol, že je zrejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza a poplatok nepovažuje za neprímerane vysoký. Žalobcovi bol jasne vysvetlený rozdiel medzi RPMN v prípade, ak požiadala splátkový kalendár a nedodrží splátku. Žalovaný má za to, že k

bezdôvodnému obohateniu nedošlo. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 až § 381 zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania a. dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol vecne správne.

5. Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52. Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania, alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

6. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o úvere zo dňa 3.9.2014 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným túto charakteristiku spĺňa. Žalovaný má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo žalovaným preukázané, aby úver poskytol žalobcovi za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Všeobecne známou skutočnosťou sú nekalé praktiky žalovaného aplikované pri vyplňovaní základných údajov dlžníka, vrátane účelu poskytnutia finančných prostriedkov. Za daného stavu je dôvodné žalobkyni priznať postavenie spotrebiteľa. navyše odvolaciemu súdu je z jeho činnosti známe, že ak žalovaný uzatvára zmluvu s dlžníkom, ktorý je zároveň aj podnikateľom, označuje ho obchodným meno, sídlom a identifikačným číslom organizácie.

7. Ust. § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka priamo ukladá riešiť otázky Obchodným zákonníkom neupravené podľa predpisov občianskeho práva. V tejto súvislosti je právne významné ust. § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Vychádzajúc z uvedeného v dôsledku nedostatku inej právnej úpravy neprijateľných podmienok pri zmluvách o úvere, ktoré síce boli uzatvorené podľa prísl. ustanovení Obchodného zákonníka, avšak majú spotrebiteľský charakter v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, je potrebné vychádzať z ust. § 53 Občianskeho zákonníka upravujúceho analogický prípad. Inak by sa minula účinkom do nášho právneho poriadku implementovaná Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

8. Odvolací súd konštatuje, že na predmetnú zmluvu sa zároveň vzťahuje Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ). Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvorí ani zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch má vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu lex specialis, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka.

9. Zmyslom zákonnej úpravy o spotrebiteľských úveroch je ochrana záujmov spotrebiteľa. Účelom uvádzania zákonom stanovených náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere je zabezpečiť spotrebiteľovi dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú.

10. Pre to, aby sa zmluva považovala za bezúročnú a bez poplatkov postačuje neuvedenie čo i len jedného z údajov uvedených v ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že predmetná zmluva neobsahuje údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. k), t.j. výšku RPMN, ale ani údaje podľa ust. § 9 ods. 2 písm. l) ZoSÚ. V zmluve absentuje aj údaj podľa § 9 ods. 2 písm. l) ZoSÚ, keď nie je uvedený ani len termín jednotlivých splátok v celosti.

11. Keďže už len neuvedenie vyššie spomínaných náležitostí stačí na to, aby sa úver považoval za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 ZoSÚ), nie je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné zaoberať sa ďalšími náležitosťami.

12. Pokiaľ ide o podmienku v zmluve uzatvorenej v bode 2 v časti poplatku je potrebné konštatovať, že je tento poplatok neúmerne vysoký, a to vo vzťahu k nákladom na vypracovanie, uzavretie zmluvy o úvere a na tzv. všetku administratívnu činnosť. Ide o vágne ustanovenie, ktoré vôbec nešpecifikuje o aké činnosti ide, pričom výška poplatku predstavuje cca 2/3 poskytnutej sumy. V tejto súvislosti je nutné konštatovať, že v porovnaní s praktikami bánk, ktoré požadujú 1-2 %-tá za spracovanie úveru, je takýto poplatok neúmerne vysoký a v tomto slova zmysle aj taký, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi.

13. Z vyššie uvedených dôvodov je potrebné súhlasiť aj s určením absolútnej neplatnosti a neprijateľnosti zmluvnej podmienky vo vzťahu k tomuto poplatku z úveru, pretože skutočne ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi tohto konania ako dodávateľom a spotrebiteľom, navyše judikovanú právoplatnými rozhodnutiami súdov, napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/14/2017 zo dňa 6.4.2017, 3Co/124/2016 zo dňa 3.11.2016, 6Co/164/2016 zo dňa 25.7.2017, 6Co/36/2017 zo dňa 22.2.2018, 7Co/151/2016 zo dňa 27.2.2017, 7Co/222/2016 zo dňa 24.4.2017, 20Co/44/2016 zo dňa 30.3.2017 a 20Co/195/2016 zo dňa 27.7.2017, ktoré sú žalovanému známe.

14. Skutočne je potrebné konštatovať, že takto zadefinovaný poplatok je neúmerne vysoký, v konaní absentuje dôkaz, že žalobca ako spotrebiteľ s jeho podstatou bol oboznámený. Navyše, je potrebné konštatovať, že nejde o cenu plnenia, pretože túto by mal odrážať úrok z úveru. Podstatou tohto poplatku je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané a so zreteľom na výšku poskytnutého úveru ide o poplatok neúmerne vysoký.

15. V tejto súvislosti nemožno opomenúť, že ide vlastne o situáciu typickú ako je judikovaná v rozsudku Vrchného krajského súdu v Karlsruhe z 03.05.2010 sp. zn. AZ 17 U 192/2010, v ktorom tento súd konštatoval, že ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľa, pričom je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spolpláňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak, tieto sú poskytované vo vlastnom záujme dodávateľa.

16. To znamená, že tento súd aj dojednanie poplatku súvisiaceho s poskytovaním úveru považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku a konštatuje, že za tento poplatok sa neposkytuje spotrebiteľovi skutočné protiplnenie, čo je preukázané aj v predmetnej veci a to práve so zreteľom na neurčitost' a nešpecifikovanost' poplatku.

17. Odvolaciemu súdu je z jeho činnosti známe, že žalovaný dlhodobo ignoruje právnu úpravu zameranú na ochranu spotrebiteľov (absencia obligatórnych náležitostí zmluvy, uvádzanie neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve, ako napr. rozhodcovská doložka, administratívny poplatok, dohoda o vyplnení zmenky). Uvedené sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Je nesporné, že spoločnosť POHOTOVOST', s.r.o., zneužíva svoje právo ako veriteľ, viackrát v priebehu rokov boli judikované všetkými súdmi rôznych inštancií porušenia práv spotrebiteľov, vrátane upozornenia Európskej komisie vo vzťahu k Slovenskej republike na riešenie ochrany spotrebiteľov práve v otázke zneužívania veriteľských práv touto spoločnosťou. Úmysly spoločnosti POHOTOVOST', s.r.o. obohacovať sa na úkor spotrebiteľov sú zrejmé, lebo táto spoločnosť má vedomosť z judikovaných rozhodnutí o svojom zneužití práva, či využívaní neprijateľných zmluvných podmienok.

18. Na základe uvedeného mal žalovaný na základe zmluvy právo len na vrátenie sumy zodpovedajúcej poskytnutému úveru, prijatím plnenia od žalobkyne nad tento rozsah došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu (plnenie bez právneho dôvodu), ktoré je žalovaný povinný v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka vydať žalobkyňi.

19. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré v čase rozhodovania boli upravené v § 157 ods. 2 O.s.p. (aktuálne § 220 ods. 2 CSP). Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný v odvolacom konaní úspešný nebol a úspešnej žalobkyne v súvislosti s podaným odvolaním žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).